

Kommunstyrelsen

Insamling av matavfall

Motion den 19 november 2018 av Oscar Dahlström m.fl. (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

Kommunfullmäktige noterar att insamlingssystemet kan komma att göras om med anledning av nya krav på producenterna avseende fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Med anledning av de nya kraven finns det skäl att se över hur kommunen ska utforma och synkronisera insamlingen av matavfall tillsammans med producenternas insamling av förpackningar och returpapper. En förändring av avfallsföreskrifterna, i syfte att göra matavfallsinsamling obligatorisk för hushållen, är en suboptimering och är därmed inte aktuell innan det är klarlagt hur insamlingssystemet kommer utformas. Motionen är därmed färdigbehandlad.

Sammanfattning

I motionen föreslås att kommunen inför en obligatorisk insamling av matavfall. Genom att samla in matavfallet kan det användas som råvara för biogas.

Nacka kommun har ett system för separat insamling av matavfall redan idag som bygger på frivillighet. Utifrån avfallsförordningen har kommunen en möjlighet att införa obligatorisk insamling av matavfall. Nyligen beslutade ändringar i avfallslagstiftningen medför stora förändringar vad gäller avfallshanteringen då den medför nya krav på producenterna i form av fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Nacka kommun tillhandahåller redan insamlingssystem av rest- och matavfall. Den nya lagstiftningen innebär dock att kommunen tillsammans med producenterna behöva hitta gemensamma lösningar för att få en optimal och effektiv insamling av avfall. Det är rimligt att insamlingen av matavfall bör samordnas med fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Det är därför inte att rekommendera att för tillfället göra större förändringar i kommunens avfallsföreskrifter i form av ett tillägg att hushållen ska vara skyldiga att separera matavfall från hushållsavfallen. Att idag investera i bruna insamlingskärl för matavfall, för att sedan inom ett eller ett par år avskaffa dessa och istället ha ett insamlingskärl med flera fraktioner, vore en ekonomisk och miljömässig suboptimering. Då effekterna av förändringarna i

avfallslagstiftningen är klarlagda kan det däremot finnas anledning att åter se över denna fråga i ett större sammanhang.

Förslaget i motionen

Motionären anser att Nacka kommun behöver minska utsläppet av koldioxid och fossila bränslen. Genom att samla in en stor andel av matavfallet kan det användas som råvara för biogas. Eftersom matavfallsinsamlingen nu har pågått många år i Nacka har de flesta hushåll, hyresfastigheter och bostadsrättsföreningar kunnat anpassa och förbereda sig för matavfallsinsamlingen. Utifrån denna bakgrund föreslår motionären att kommunen snart inför en obligatorisk insamling av matavfall.

Ärendet

Under 2018 tillkom förändringar i avfallslagstiftningen som bland annat ställer nya krav på att kommunerna ska tillhandahålla insamlingssystem för bland annat matavfall för hushåll. Nacka kommun tillhandahåller redan insamlingssystemen för matavfall. Däremot innebär den nya lagstiftningen krav på producenterna i form av fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Bakgrunden till den nya regleringen är att det ska leda till enklare, mer lättillgängliga och rationella insamlingssystem för hushållen. Det ska inte vara en börda att göra sig av med sitt källsorterade material. Insamlingen ska därför göras nära hemmet. Insamling av returpapper, förpackningsavfall och matavfall ska samlas in bostadsnära eller kvartersnära. Under kommande år fram till 2021 så ska kommunerna i samverkan med producenterna möjliggöra ett system för insamling. Detta är en stor förändring från dagens system med återvinningsstationer som huvudregel när det gäller förpackningar och returpapper.

Regeringen kommer under mandatperioden att ge ett uppdrag till Naturvårdsverket att följa upp hur utbyggnaden av den bostadsnära insamlingen har genomförts och vilka effekter som den har bidragit till avseende miljönytta, tillgänglighet och produktutveckling. I uppföljningen ska även ingå en redovisning av hur kostnaderna för utbyggnaden har påverkat samhället i stort inklusive producenterna, de tillståndspliktiga insamlingssystemen, fastighetsägarna, hushållen och kommunerna. Uppföljningen ska syfta till att ge ett bättre underlag för tillämpningen av skälighetsbedömningen. Uppföljningen ska redovisas senast vid utgången av 2021.

Nacka kommun, har i likhet med majoriteten av kommuner, ett system för separat insamling av matavfall redan idag som bygger på frivillighet. Utifrån avfallsförordningen har kommunen en möjlighet att införa obligatorisk insamling av matavfall. Det förutsätter i så fall att kommunens föreskrifter och taxa inom området kompletteras med ett obligatorium för hushållen att separera matavfall. Dessa förändringar kan enbart beslutas av kommunfullmäktige. Kommunen kommer att se över avfallsplanen 2020 och i samband med detta kommer man se över hur insamling av matavfall ska ske framgent.

Ärendets beredning

Motionen har beretts i natur- och trafiknämnden. Nacka vatten och avfall AB har även lämnat synpunkter på förslaget i motionen.

Natur- och trafiknämnden föreslår att kommunfullmäktige avslår förslaget i motionen med motivering att under 2018 har lagstiftningen ändrats. Insamlingssystemen kommer behövas göras om under de närmaste åren och insamlingen av matavfall bör samordnas med fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper.

Nacka vatten och avfall AB anger i form av ett tjänstemannayttrande bland annat följande. En obligatorisk insamling av matavfall skulle vara praktiskt möjligt. I dagsläget samlas drygt 28% av matavfallet in separat i Nacka kommun och från detta uppkommer biogödsel och biogas. Obligatorisk insamling av matavfall skulle sannolikt innebära att insamlade mängder skulle öka, men samtidigt sannolikt att kvaliteten på det insamlade materialet skulle sjunka. Då nya regler för insamling av förpackningar och tidningar, med ökade krav för fastighetsnära insamling och det faktum att definitionen av hushållsavfall kan komma att justeras är det många faktorer kopplat till insamling av avfall som kan komma att ändras. En genomsyn av taxekonstruktion och vilka tjänster som bolaget erbjuder måste ändå göras under de närmsta åren. Att därför införa obligatorisk insamling av matavfall under 2019 kan vara en suboptimering och därför rekommenderas att motionen avslås.

Stadsledningskontorets bedömning

Det kan konstateras att förändringarna i avfallslagstiftningen medför stora förändringar vad gäller avfallshanteringen då den medför nya krav på producenterna i form av fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Nacka kommun tillhandahåller redan insamlingssystemen för matavfall. Lagstiftningen innebär dock att kommunen tillsammans med producenterna behöva hitta gemensamma lösningar för att få en optimal och effektiv insamling av avfall. Det är rimligt att insamlingen av matavfall bör samordnas med fastighetsnära insamling av förpackningar och returpapper. Ett möjligt upplägg för detta, som redan idag tillämpas i vissa kommuner, är att olika fraktioner sorteras i ett fastighetsgemensamt kärl. Det kan noteras att konsekvenserna av förändringarna i avfallslagstiftningen inte är klarlagda. På nationell nivå behöver det utredas vidare hur kommunernas ansvar för att samla in matavfall ska synkroniseras med det utökade producentansvaret vad gäller insamling av hushållsavfall. Förhoppningsvis kan regeringens uppdrag till Naturvårdsverket inom området bidra till mer klarhet i frågan. Utifrån rådande förutsättningar bör det avvaktas att göra större förändringar i kommunens avfallsföreskrifter i form av ett tillägg att hushållen ska vara skyldiga att separera matavfall från hushållsavfallen. Att idag investera i bruna insamlingskärl för matavfall, för att sedan inom ett eller ett par år avskaffa dessa och istället ha ett insamlingskärl med flera fraktioner, vore en ekonomisk och miljömässig suboptimering. Då effekterna av förändringarna i avfallsförordningen är klarlagda kan det däremot finnas anledning att åter se över denna fråga i ett större sammanhang.

Ekonomiska konsekvenser

Om förslaget i motionen genomförs innebär det att avfallstaxan måste göras om i grunden. I dagens taxa subventioneras de som sorterar matavfall till stor del.

Konsekvenser för barn

Förslaget medför inga direkta konsekvenser för barn.

Bilagor

1. Motionen
2. Protokollsutdrag från natur- och trafiknämnden den 26 mars 2019 §48
3. Synpunkter från Nacka vatten och avfall AB den 23 januari 2019

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör

Mats Bohman
Trafik -och fastighetsdirektör